

Doręczenie komornicze w postępowaniu cywilnym w praktyce sądów, zawodowych pełnomocników i komorników sądowych.

Część II

SSO dr Łukasz Zamojski
17.6.2025 r.

Doręczenie komornicze – w postępowaniu nieprocesowym

Doręczenie komornicze uczestnikowi postępowania nieprocesowego nierozzerwalnie łączy się z ogólną kwestią dopuszczalności stosowania przepisów o doręczeniach komorniczych w postępowaniu nieprocesowym, która począwszy od wprowadzenia tych przepisów nie była jednolicie postrzegana w piśmiennictwie.

Problem ten został jednoznacznie przesądzony po wprowadzeniu od dnia 1 lipca 2023 r. na skutek nowelizacji z 9 marca 2023 r. po wprowadzeniu art. 511^{1a} k.p.c., zgodnie z którym przepis art. 139¹ stosuje się, jeżeli w razie nieodebrania przesyłki przez uczestnika postępowania przewodniczący uzna doręczenie pisma za pośrednictwem komornika za konieczne.

Oznacza to możliwość podjęcia dyskrecjonalnej decyzji przez przewodniczącego co do konieczności zastosowania doręczenia komorniczego w postępowaniu nieprocesowym.

Doręczenie komornicze – w postępowaniu nieprocesowym

W postępowaniu nieprocesowym doręczenie pierwszej korespondencji sądowej wymagającej podjęcia obrony praw dokonywane jest co do zasady uczestnikom postępowania innym niż wnioskodawca.

Jak zaznacza P. Ryłski, kontrowersyjną kwestią jest to, **czy art. 139¹ k.p.c. ma być stosowany zgodnie z wykładnią językową tj. jedynie do uczestników postępowania nieprocesowego, czy także wobec zainteresowanego, który jeszcze nie stał się uczestnikiem postępowania.**

Autor ten trafnie uznaje, że **należy wyrazić pogląd o stosowaniu art. 139¹ k.p.c. także wobec zainteresowanego**, gdyż pierwszym doręczanym mu pismem z reguły jest wezwanie go do udziału w sprawie w charakterze uczestnika (art. 510 § 2 k.p.c.), a wraz z nim możliwe jest doręczenie mu odpisu wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego (por. P. Ryłski [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, (red. nacz.) P. Ryłski, (red. cz.) A. Olaś, komentarz do art. 511^{1a} k.p.c., legalis, nb 19-20).

Wielu powodów, a zobowiązanie do doręczenia komorniczego

Powstaje praktyczne pytanie jak postąpić w przypadku, gdy po stronie czynnej inicjującej postępowanie cywilne (powód, wnioskodawca w postępowaniu nieprocesowym) występuje większa ilość podmiotów - wobec kogo przewodniczący powinien wówczas zastosować zobowiązanie z art. 139¹ § 1 k.p.c.?

Należy odrzucić możliwość zobowiązania na raz większej liczby powodów do doręczenia komorniczego (z wyjątkiem sytuacji, gdy wszyscy powodowie są reprezentowani przez tego samego pełnomocnika) z tej prostej przyczyny, że przesyłka adresowana do pozwanego jest tylko jedna.

Po stronie przewodniczącego pozostaje zatem dokonanie wyboru jednego z powodów. Przy braku stosownych przepisów można tylko zasugerować by przewodniczący skierował obowiązek do powoda, który jako pierwszy jest wymieniony w pozwie. Można przyjąć, że osoby odpowiadające za treść pozwu w ten sposób sugerują pewną „hierarchię”.

Wielu powodów, a zobowiązanie do doręczenia komorniczego

W przypadku zobowiązania jednego z powodów do doręczenia komorniczego pozostali powodowie mogą podnosić zarzuty, jeżeli powód obciążony obowiązkiem doręczenia nie wykona go prawidłowo.

Kwestia potencjalnych zarzutów pomiędzy poszczególnymi powodami w przypadku dopuszczenia się zaniedbań w sferze nałożonego przez przewodniczącego obowiązku pozostaje jednak poza obszarem zainteresowania sądu i nie dotyczy wprost toczącego się postępowania.

Wielu powodów, a zobowiązanie do doręczenia komorniczego

W przypadku, gdy jeden lub kilku powodów zamieszkuje za granicą, albo ma tam siedzibę, a nie jest zastępowany przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego wykonującego zawód w Rzeczypospolitej Polskiej, przewodniczący będzie mógł według swojego swobodnego wyboru, albo z urzędu nakazać doręczenie korespondencji pozwanemu / pozwanym za pośrednictwem komornika (art. 139² k.p.c.), albo zlecić obowiązki wynikające z art. 139¹ § 1 i 2 k.p.c. innemu z powodów, co do którego nie zachodzą przesłanki z art. 139² k.p.c.

Nie ma ustawowego obowiązku, żeby w opisanej sytuacji przewodniczący zawsze z urzędu zastosował art. 139² k.p.c.

Wielu pozwanych, a obowiązek doręczenia komorniczego

W sytuacji, gdy po stronie pozwanej występuje więcej niż jedna osoba fizyczna i co do każdego pozwanego ma nastąpić doręczenie komornicze, **przewodniczący kieruje tyle osobnych zobowiązań ilu jest pozwanych i to niezależnie od tego, czy wszyscy pozwani, albo tylko część z nich wg treści pozwu mają miejsce zamieszkania pod jednym adresem.**

Taki obowiązek wynika z faktu, że przepisy nie przewidują zbiorczego doręczenia, więc każdy pozwany ma otrzymać swoją korespondencję osobno z kierowanymi do siebie pouczeniami.

Jest również oczywiste, że nawet gdyby pozwani mieszkali pod jednym adresem to odbiór kierowanych do każdego z nich pism mógłby nastąpić w różnych datach.

Ponadto może się okazać, że adres podany w pozwie co najmniej dla jednego z pozwanych okaże się nieaktualny – wówczas zamieszczenie korespondencji przez sąd w jednej kopercie dla wszystkich pozwanych uniemożliwiłoby doręczenie.

Zobowiązanie do doręczenia komorniczego w razie przypozwania lub dopozwania

W literaturze trafnie zwraca się uwagę na problem dotyczący doręczenia komorniczego jaki może wystąpić w przypadku dopozwania.

Wątpliwości może budzić sytuacja, w której doszło do tzw. dopozwania w procesie na skutek wniosku strony pozwanej (art. 194 § 1 k.p.c.).

W przypadku, gdy kolejny pozwany w sprawie mimo dwukrotnego awizowania korespondencji nie odbierze postanowienia o wezwaniu go do udziału w sprawie oraz odpisów pism procesowych i załączników (art. 198 § 1 k.p.c.), powstaje wątpliwość, **czy podmiotem, który powinien zostać zobowiązany na gruncie art. 139¹ § 2 k.p.c. do doręczenia korespondencji za pośrednictwem komornika, jest powód, który wniósł pozew w sprawie, czy też pozwany, który wnioskował o dopozwanie innego podmiotu?**

Zobowiązanie do doręczenia komorniczego w razie przypozywania lub dopozwania

Należy odrzucić stanowisko, w świetle którego kierowanie wniosku o dopozwanie przez pozwanego miałoby powodować powstanie obowiązków procesowych po stronie powodowej, i to obwarowanych rygorem zawieszenia postępowania.

Z tego względu **podmiotem, do którego powinno zostać skierowane wezwanie w trybie art. 139¹ § 2 k.p.c., jest w omawianym przypadku wbrew literalnej wykładni sam pozwany.**

Inny powinien być również rygor procesowy, którym nie powinno być w tym przypadku zawieszenie postępowania (dla pozwanego byłoby najczęściej wręcz pożądanym rezultatem), lecz **rygor oddalenia wniosku o dopozwanie.**

Zobowiązanie do doręczenia komorniczego w razie przypozwania lub dopozwania

Opisany problem, rzecz jasna, wystąpi jedynie wówczas gdy z wnioskiem o dopozwanie wystąpi pozwany a nie powód.

Może jednak wystąpić sytuacja, w której powód rzeczywiście na skutek omyłki czy braku dostatecznego rozeznania w przepisach prawa materialnego statuujących legitymację procesową bierną pozwanego wskazał w pozwie niewłaściwą osobę i wówczas wniosek o dopozwanie zmierza do prawidłowej korekty doboru strony pozwanej. W takim przypadku, po ocenie sądu, należy zastosować przepis art. 139¹ § 1 i 2 k.p.c. zgodnie z jego literalną treścią.

Natomiast w razie gdy podstawy dopozwania kolejnej osoby na wniosek pozwanego są wątpliwe sąd / przewodniczący powinien postąpić zgodnie z przytoczonym wyżej poglądem.

Zobowiązanie do doręczenia komorniczego w razie pozwu wzajemnego

W przypadku wytoczenia powództwa wzajemnego powód staje się równocześnie pozwanym więc teoretycznie może zachodzić potrzeba zastosowania doręczenia komorniczego.

Jest to jednak problem marginalny zważywszy, że uprzednio powód nie mógłby otrzymać od sądu żadnego pisma w tej sprawie w tym pouczenia o treści art. 136 § 1 k.p.c.

Ponadto trudno przyjąć, że podany przez niego w pozwie własny adres miałby być nieprawidłowy czy nieaktualny.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - zamieszkiwanie pozwanego za granicami RP

Pomimo braku wyraźnej regulacji negatywnej w przepisach o doręczeniu komorniczym, jest jasne, że **w razie zamieszkiwania pozwanego poza granicami RP doręczenie korespondencji sądowej za pośrednictwem komornika sądowego w ogóle nie wchodzi w rachubę.**

Po pierwsze, art. 139, § 1 k.p.c. odnosi się wyraźnie do doręczenia na mocy art. 139 § 1 k.p.c., a takie doręczenie za granicą nie ma miejsca ponieważ korespondencja tam jest doręczana w trybie przepisów państw obcych.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - zamieszkiwanie pozwanego za granicami RP

Po drugie, ani przepisy międzynarodowe, ani przepisy krajowe nie pozwalają na działanie polskiego funkcjonariusza publicznego jakim jest komornik sądowy na terenie państwa obcego.

Po trzecie, zagadnienie doręczeń międzynarodowych korespondencji sądowej reguluje przede wszystkim rozporządzenie nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczenie dokumentów) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - brak wątpliwości sądu co do aktualności adresu pozwanego wskazanego w pozwie

Zgodnie z treścią art. 139¹ § 1¹ k.p.c. dodanego z dniem 1.7.2023 r. na mocy noweli z 9.3.2023 r., przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli pomimo nieodebrania przez adresata korespondencji **aktualność wskazanego w pozwie adresu pozwanego nie budzi wątpliwości.**

Projektodawcy w uzasadnieniu projektu ustawy wskazywali, że wprowadza się dodatkowe rozwiązania pozwalające sądowi na odstąpienie od regulacji zawartej w § 1, w przypadkach kiedy mimo nieodebrania awizowanej przesyłki adres pozwanego wskazany w pozwie nie budzi wątpliwości. Dotyczy to w szczególności przypadków, gdy adres pozwanego jest znany sądowi z innych prowadzonych postępowań. Nie można też wykluczyć, że sam powód w pozwie dołączy stosowne dowody, antycypując możliwe niepodjęcie przez pozwanego wysłanej mu korespondencji sądowej.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - brak wątpliwości sądu co do aktualności adresu pozwanego wskazanego w pozwie

Art. 139¹ § 1¹ k.p.c. jest skierowany wyłącznie do przewodniczącego składu sądu / referendarza, choć nie wynika to do końca z samej treści omawianego przepisu, tylko raczej z charakteru tej normy i faktu, że oceny prawidłowości doręczenia zawsze dokonuje przewodniczący składu sądu / referendarz sądowy. W związku z tym **chodzi o brak wątpliwości referenta konkretnej sprawy sądowej**, zatem to on właśnie dokona samodzielnie swobodnej oceny, czy w rozpoznawanej sprawie aktualność adresu pozwanego budzi wątpliwości.

Projektodawcy podkreślali, że dotyczy to w szczególności przypadków, gdy adres pozwanego jest znany sądowi z innych prowadzonych postępowań. Nie można też wykluczyć, że sam powód w pozwie dołączy stosowne dowody, antycypując możliwe niepodjęcie przez pozwanego wysłanej mu korespondencji sądowej.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - brak wątpliwości sądu co do aktualności adresu pozwanego wskazanego w pozwie

Pojawiały się wątpliwości przy jakiej rozpiętości czasowej można przyjąć, że doręczenie dokonane w innej sprawie na ten sam adres pozwanego może spowodować uznanie podwójnie awizowanej korespondencji za skutecznie doręczoną.

W tym przypadku nie ma jednoznacznej odpowiedzi bowiem nie daje jej ani treść art. 139¹ § 1¹ k.p.c., ani fragment uzasadnienia projektu ustawy poświęcony dodanej regulacji. Jak się wydaje nie da się ogólnie przyjąć żadnej miary czasu, po upływie której adres można jednoznacznie uznać za nieaktualny.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - brak wątpliwości sądu co do aktualności adresu pozwanego wskazanego w pozwie

Każdy orzekający musi dokonać własnej oceny w tym zakresie biorąc pod uwagę doświadczenie życiowe i zasady logiki, a także okoliczności konkretnej sprawy. Dla przykładu logicznie można założyć, że jeśli pozwanym jest osoba starsza to niezbyt często będzie dochodzić do zmian adresu, zaś w przypadku osób młodych przeprowadzka do innego miejsca zamieszkania np. w związku ze znalezieniem nowej pracy czy w związku z okolicznościami życia osobistego jest zjawiskiem dość częstym.

Podejmując jednak próbę ustalenia pewnej rozsądnej granicy można ostrożnie przyjąć, że korespondencja odbierana przez tego samego pozwanego w innej sprawie w okresie nieprzekraczającym roku – maksymalnie dwóch lat, przeciętnie daje dość duże prawdopodobieństwo aktualności adresu pozwanego.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - brak wątpliwości sądu co do aktualności adresu pozwanego wskazanego w pozwie

Brak wątpliwości przewodniczącego co do aktualności adresu pozwanego podanego w sprawie może wynikać z dołączonych przez powoda do pozwu dokumentów potwierdzających prawidłowość tego adresu. Powód w ten sposób zmierza do uniknięcia niekorzystnych dla siebie skutków możliwego niepodjęcia w toku postępowania pierwszej korespondencji sądowej przez pozwanego.

Stanowisko przewodniczącego co do istnienia, albo braku wątpliwości w odniesieniu do aktualności adresu pozwanego wskazanego w sprawie na gruncie art. 139¹ § 1¹ k.p.c. ma charakter samodzielnej, dyskrecjonalnej oceny, w tym w szczególności oceny całkowicie niezależnej od stanowiska strony powodowej. Przepis nie przewiduje przy tym żadnego obowiązku uzewnętrznienia stronom postępowania takiej decyzji. W praktyce powinno to nastąpić w drodze zarządzenia przewodniczącego o złożeniu do akt sprawy podwójnie awizowanej korespondencji kierowanej do pozwanego ze skutkiem doręczenia.

Wyłączenie doręczenia komorniczego - brak wątpliwości sądu co do aktualności adresu pozwanego wskazanego w pozwie

WZÓR

„Korespondencję kierowaną do pozwanego zwróconą po podwójnej awizacji na zasadzie art. 139¹ § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 139 § 1 k.p.c. złożyć do akt ze skutkiem doręczenia na dzień bowiem aktualność wskazanego w pozwie adresu pozwanego potwierdza doręczenie osobiste korespondencji na ten sam adres dokonane w sprawie ...

Wyłączenie doręczenia komorniczego w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Z mocy art. 505²⁹ § 1 k.p.c. w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie stosuje się przepisów o postępowaniach odrębnych innych niż wymienione w art. 505²⁸ § 1 oraz przepisów art. 130^{1a}, art. 139 § 5 i art. 139¹.

W EPU instytucja doręczenia komorniczego została całkowicie wyłączona i to w obu zasadniczych przewidzianych ustawowo opcjach tj. przy czynnym udziale powoda (art. 139¹ § 1 k.p.c.) jak i co do możliwości zlecenia doręczenia komorniczego przez sąd z urzędu (art. 3 ust. 4 pkt 1 uoks).

O ile wyłączenie zastosowania art. 139¹ § 1 k.p.c. zostało wprost przewidziane w art. 505²⁹ k.p.c., to wyłączenie działania przez sąd z urzędu należy łączyć z treścią art. 505³⁴ § 1 i 2 k.p.c.

Wyłączenie doręczenia komorniczego w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Przyjęcie na gruncie EPU rozwiązania o dopuszczalności doręczenia pozwanemu odpisu nakazu zapłaty przez podwójne awizo na adres zgodny z danymi z bazy Pesel, a więc w sposób skrajnie odmienny w stosunku do postępowania zwykłego, w piśmiennictwie ocenia się krytycznie wskazując na brak wystarczającego uzasadnienia z perspektywy ochrony interesów pozwanego, niespójność aksjologiczną, czy klasyfikując to rozwiązanie prawne jako nieuzasadniony wyjątek.

Wyłączenie doręczenia komorniczego w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Standardy doręczenia pozwanemu pierwszego pisma sądowego w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w procesie zwykłym są zgoła odmienne. W związku z tym należy rozważyć czy po zakończeniu elektronicznego postępowania upominawczego, w sytuacji gdy powód ponownie wytacza powództwo przed sądem właściwości ogólnej zachodzi potrzeba zastosowania art. 139¹ k.p.c.

Problem ten nie będzie dotyczył sytuacji, w której umorzenie elektronicznego postępowania upominawczego następuje w wyniku złożenia przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty (art. 505³⁶ k.p.c.) ponieważ oczywiste jest wówczas, że adres pozwanego był prawidłowy, dlatego podjął on skutecznie korespondencję sądową czego przejawem jest właśnie złożenie sprzeciwu.

Wyłączenie doręczenia komorniczego w postępowaniu egzekucyjnym

Zgodnie z art. 759² § 2 k.p.c., do pism wysyłanych przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym przepisu art. 139¹ nie stosuje się.

Ustawodawca przewidział tu wprost wyłączenie przepisów o doręczeniu komorniczym w przypadku doręczeń dokonywanych przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego.

Rozwiązanie to jest racjonalne skoro głównym motywem przepisów o doręczeniach komorniczych jest uzyskanie pewności co do samego doręczenia w związku z czym ustawodawca pozwolił komornikowi w toku doręczenia na zlecenie powoda korzystać z niektórych ustawowo przyznanych kompetencji, co ewidentnie odróżnia doręczenie komornicze od doręczenia zwykłą pocztą.

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

Sposób wykonania przez powoda zobowiązania nałożonego przez sąd uległ zmianie na skutek noweli k.p.c. z 9.3.2023 r. (zmiana obowiązuje od 1.7.2023 r.).

Projektodawcy podkreślali, że „jedynym wyjątkiem zwalniającym stronę od obowiązku doręczenia pisma za pośrednictwem komornika powinien być przypadek, gdy powód wykaże, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie. Należy w dodatku zastrzec, że na danym etapie postępowania wykazanie takiej okoliczności powinno być możliwe jedynie za pomocą dowodu na piśmie. Dowodem takim jest w szczególności treść informacji przekazanych przez komornika w sposób przewidziany w art. 3a ust. 5 u.k.s. albo art. 3b u.k.s.”

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

W związku z wprowadzoną w art. 139¹ § 2 k.p.c. zmianą, w obecnym stanie prawnym wskazanie w pozwie prawidłowego adresu pozwanego urasta do jednej z ważniejszych wstępnych czynności.

Inny adres niż podany w pozwie może być ustalony już tylko przez komornika sądowego w ramach realizacji zlecenia poszukiwania nowego adresu pozwanego w trybie art. 3b ustawy o komornikach sądowych.

Nawet po ustaleniu przez komornika w w/w trybie nowego adresu pozwanego, z uwagi na obecną treść art. 139¹ § 2 k.p.c. sąd nie podejmie samodzielnie żadnych czynności – to powód musi od razu sam zlecić komornikowi doręczenie pod tym nowym adresem (o ile komornik ten jest właściwy do dokonania doręczenia pod nowym ustalonym adresem) i zwrócić do sądu potwierdzenie doręczenia).

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

Nie ma żadnych przeciwwskazań do tego by powód składając zlecenie doręczenia korespondencji dla pozwanego u kolejnego komornika właściwego dla nowo ustalonego adresu pozwanego, użył tego samego co przedtem zobowiązania przewodniczącego, które stanowi element formalny zlecenia.

Ważne jest jedynie to, by po zakończeniu wykonania zlecenia pierwszy komornik zwrócił powodowi dokument zawierający wezwanie kierowane przez przewodniczącego do powoda.

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

Mimo powyższych uwag, w praktyce nierzadka jest sytuacja, gdy powód lub jego pełnomocnik „z przyzwyczajenia” do poprzedniej wersji przepisów, starając się wykonać obowiązek nałożony przez przewodniczącego nadsyła do sądu dokumenty świadczące o zamieszkiwaniu pozwanego pod innym adresem niż podany w pozwie, ale bez dokonanego doręczenia komorniczego pod takim nowym adresem.

W takich przypadkach sąd powinien zawiesić postępowanie na mocy art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 139¹ § 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach z 9.7.2024 r., X Gz 74/24, niepubl.).

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

Wykonanie przez powoda obowiązku może zatem polegać na:

- 1) doręczeniu za pośrednictwem komornika,
- 2) albo wykazaniu dowodem na piśmie, że podany w pozwie adres pozwanego jest aktualny.

Funktor „albo” użyty w przepisie art. 139¹ § 2 k.p.c. oznacza alternatywę – tzn. według wyboru powoda może on doręczyć pismo za pośrednictwem komornika, albo wykazać prawidłowość dotychczasowego adresu pozwanego podanego w sprawie za pomocą dokumentu na piśmie. Wybór jest swobodny i zależy tylko od woli powoda – nie musi on w żaden sposób uzasadniać swojego wyboru, ani też wykonywać na raz wszystkich czynności, wystarczy, że wykona tylko jedną z nich.

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

Oba w/w obowiązki są równorzędne – żaden nie ma charakteru priorytetowego.

Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, że złożenie przez powoda dowodu na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie jest obarczone elementem niepewności.

W tym przypadku sąd / referendarz sądowy dokona bowiem oceny przedłożonego dowodu w trybie art. 233 § 1 k.p.c. pod kątem jego wiarygodności.

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda - doręczenie

Wykazując, że doszło do doręczenia korespondencji sądowej za pośrednictwem komornika sądowego, zgodnie z art. 139¹ § 2 zdanie pierwsze k.p.c. powód powinien przedłożyć „potwierdzenie doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika”. Za takie potwierdzenie należy uznać:

- 1) zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji podpisane przez pozwanego,
- 2) zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji podpisane przez dorosłego domownika zamieszkałego wraz z pozwanym razem z odpisem protokołu sporządzonego przez komornika,
- 3) dowód dokonania awizacji przez komornika razem z odpisem protokołu sporządzonego przez komornika.

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda - doręczenie

W razie doręczenia bezpośredniego pozwanemu, albo dorosłemu domownikowi najważniejsze znaczenie ma zwrotne potwierdzenie odbioru, a na drugi plan schodzi ewentualny protokół komornika z czynności doręczenia (nie wszyscy komornicy w takim przypadku sporządzają dodatkowy protokół).

Z kolei w przypadku ustalenia, że pozwany zamieszkuje pod danym adresem, ale doręczenie nastąpiło na skutek komorniczego awiza – protokół komornika zawierający informacje w jaki sposób ustalono aktualność adresu pozwanego staje się zasadniczym dokumentem podlegającym ocenie sądu.

Doręczenie komornicze - wykonanie zobowiązania przez powoda

Z jednej strony protokół komornika zawierający ustalenie, że pozwany zamieszkuje pod podanym adresem nie powinien być ogólnikowy, bowiem to uniemożliwia sądowi ocenę prawidłowości doręczenia, a pozwanemu podjęcie próby ewentualnego wykazania nieprawidłowości pozyskanych ustaleń.

Z drugiej jednak strony, protokół sporządza funkcjonariusz publiczny, do którego należy mieć zaufanie, że wykonuje swoją czynność we właściwym wyznaczonym do tego miejscu, a osoby udzielające mu informacji decydują się na to właśnie dlatego, że komornik wykonuje swoje obowiązki ustawowe.

Nie jest sytuacją wyjątkową, że sąsiedzi niechętnie wypowiadają się o innych mieszkańcach budynku, a tym bardziej naturalne jest, iż po udzieleniu informacji komornikowi osoby te nie chcą podać swoich danych. Jednakże wedle doświadczenia życiowego nie wpływa to na prawdziwość przedstawionych w ten sposób informacji.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

W poprzedniej wersji art. 139¹ § 2 k.p.c. wystarczające było między innymi wykazanie przez powoda, że adres podany w pozwie jest aktualnym miejscem pobytu pozwanego. **Według obecnej treści omawianego przepisu chodzi już tylko o miejsce zamieszkania wskazane w pozwie. Odpadła możliwość podania innego niż wskazany w pozwie adresu pozwanego.**

W związku z tym podanie adresu pozwanego w pozwie stanowi bardzo istotną czynność procesową.

Po nowelizacji k.p.c. ustawą z 9.3.2023 r. w praktyce pojawiają się sprawy, w których powód podejmuje wskazuje kilka alternatywnych adresów zamieszkania pozwanego tylko po to, by następnie według treści art. 139¹ § 2 k.p.c. móc wykazać „dowodem na piśmie”, że adres zamieszkania pozwanego wskazany w pozwie jest aktualny – w tym wypadku jeden z adresów podanych w pozwie. **Takie działanie jest niedopuszczalne – stanowi brak formalny pozwu.**

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Użyte w ustawie sformułowanie „zwraca korespondencję wraz z dowodem na piśmie”, oznacza, że powód musi udowodnić, a nie tylko uprawdopodobnić tę okoliczność, że podany w pozwie adres jest aktualny.

Należy zauważyć, że zwrot „dowód na piśmie” nie jest tożsamy z dowodem z dokumentu.

Powstaje pytanie czy sformułowanie „dowód na piśmie” obejmuje także dowód w formie elektronicznej spełniający wymogi formy pisemnej w rozumieniu art. 78¹ § 1 i 2 k.c.

Pojęcie pisemnego dowodu nie zostało już w żaden dalszy sposób doprecyzowane, nie zamieszczono także żadnego nawet przykładowego katalogu tego typu dowodów, dlatego należy przyjąć, że powód przedkładając taki dowód ma w zasadzie pełną swobodę co do jego doboru.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Nie ma „żelaznego” dokumentu dającego 100% pewności, że sąd / referendarz uzna dotychczas dokonane doręczenie sądowe za skuteczne.

Jak już wspomniano wyżej, złożony przez powoda dokument świadczący o aktualności miejsca zamieszkania pozwanego pod adresem wskazanym w pozwie, podlega swobodnej ocenie dowodów dokonywanej przez sąd. Ocena ta nie przyjmuje co do zasady żadnej szczególnej formy, a w szczególności formy orzeczenia, bowiem przepisy tego nie przewidują i nie wymagają, jednakże skutki tej oceny będą następco widoczne. Powód wyniki tej oceny pozna poprzez dalsze czynności podjęte w sprawie tj. albo nastąpi nadanie dalszego biegu sprawie (np. wydanie zarządzenia o złożeniu korespondencji kierowanej do pozwanego do akt ze skutkiem doręczenia i wydanie wyroku zaocznego, stwierdzenie prawomocności nakazu zapłaty), albo nastąpi wydanie postanowienia o zawieszeniu postępowania po upływie okresu dwóch miesięcy.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

W piśmiennictwie wymienia się konkretne przykłady pisemnego dowodu wykazującego fakt zamieszkiwania pozwanego pod adresem podanym w pozwie:

- a) dowód odbioru pieniężnego przekazu pocztowego,
- b) pisemny raport licencjonowanego detektywa,
- c) pisemne zeznanie świadka,
- d) pisemne oświadczenie osoby trzeciej,
- e) oświadczenie samego pozwanego lub jego domownika lub dozorca domu
- f) potwierdzenie odbioru przez pozwanego pod adresem podanym w pozwie innych przesyłek pocztowych i kurierskich
- g) utrwalona w formie notatki czynność rozpytania sąsiadów przez komornika,
- h) informacja uzyskana z banku.

Nie będzie takim dokumentem zaświadczenie o zameldowaniu pozwanego bowiem meldunek nie świadczy o faktycznym miejscu zamieszkania.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Dla praktyki bardzo ważna jest **ocena przez sąd dokumentu urzędowego jakim jest protokół komornika z czynności doręczenia / ustalenia aktualnego adresu pozwanego.**

Treść dokonanych ustaleń komornik wciąga do protokołu, do którego przepis art. 809 k.p.c. stosuje się odpowiednio.

Nieprawidłowa jest praktyka niektórych sądów, która idzie w kierunku kwestionowania ustaleń dokonanych przez komornika w sporządzonym na mocy art. 3a ust. 2 uoks protokole. Sporządzony przez komornika protokół stanowi niewątpliwie dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 k.p.c. z czym wiąże się domniemanie prawdziwości jego treści. Podważając z urzędu to domniemanie sąd działa ewidentnie na korzyść tylko jednej strony – pozwanego, i jest to działanie oczywiście niekorzystne dla powoda.

Wprowadzenie specjalnego trybu doręczenia pozwanemu pierwszego pisma wymagającego podjęcia obrony miało stanowić podwyższenie standardów doręczenia, ale nie może być to rozumiane jako absolutna gwarancja za wszelką cenę.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Niewątpliwie zakres działania komornika sądowego będącego funkcjonariuszem publicznym w toku czynności doręczeniowych jest znacznie szerszy niż zakres działania listonosza przy klasycznym doręczeniu korespondencji sądowej.

Podważanie ustaleń komornika sądowego zawartych w dokumencie urzędowym jakim jest protokół sporządzony w trybie art. 3a ust. 2 uoks należy pozostawić jako ostateczny środek obrony pozwanego, w tych wyjątkowych sytuacjach, w których pozwany zdecyduje się na kwestionowanie prawidłowości dokonanego doręczenia.

Projektodawcy w uzasadnieniu projektu ustawy wskazali, że dowodem na piśmie potwierdzającym prawidłowość adresu pozwanego podanego w pozwie jest w szczególności treść informacji przekazanych przez komornika w sposób przewidziany w art. 3a ust. 5 uoks albo art. 3b uoks.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

De lege lata ustawodawca uznał zatem, że zasięgnięcie przez komornika informacji u podmiotów wymienionych w art. 761 § 1¹ pkt 3-6 k.p.c., a więc u organów podatkowych, organów rentowych, banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, stanowi wystarczającą gwarancję procesową zachowania przez pozwanego należnych mu uprawnień procesowych.

Nie zawsze ustalenia zawarte w protokole komornika będą dla sądu przekonywujące i wiążące. Zdarza się, że komornik w protokole wskazuje wprost, że ustalił „**adres zameldowania**” – co nie odpowiada treści art. 139¹ § 2 k.p.c., który operuje pojęciem „adresu zamieszkania”. Bardzo częstą sytuacją jest też **ustalenie przez komornika kilku odmiennych adresów pozwanego.**

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

W razie, gdy w protokole komornika zostały podane różne adresy pozwanego, w tym i adres wskazany przez powoda w pozwie, to z pewnością protokół taki nie może być uznany przez sąd za wiarygodny dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie. Nie można bowiem mieć w jednym czasie kilku miejsc zamieszkania (art. 28 k.c.).

W takim przypadku zadaniem powoda będzie zlecenie doręczenia po kolei pod każdym ustalonym nowym adresem pozwanego.

Powód niestety nie może z oczywistego względu złożyć na raz kilku zleceń doręczenia pod różne adresy, bowiem dysponuje tylko jedną przesyłką sądową stanowiącą przedmiot doręczenia. Z tej tylko przyczyny powód jest zmuszony za pośrednictwem właściwego komornika podjąć próby doręczenia po kolei pod każdym ustalonym adresem pozwanego – aż do skutku.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

W jednej ze spraw sąd trafnie przyjął, iż zamieszczenie przez komornika w treści protokołu informacji, że "zgodnie z ustaleniami komornika, adresaci mieszkają pod wskazanym adresem" i dołączenie do protokołu jedynie informacji pozyskanej z bazy PESEL odnośnie adresu zameldowania pozwanych na pobyt stały, nie może być wystarczającym potwierdzeniem, że pozwani tam przebywają (por. postanowienie SO w Suwałkach z 30.06.2021 r., I Nc 18/21, niepubl.).

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Przykładem błędnego stosowania przepisów w omawianym przypadku jest wypowiedź sądu, w której wskazano, że „nie sposób przyjąć, aby powód wykonał nałożone zobowiązanie poprzez wskazanie aktualnego adresu pozwanego. Komornik Sądowy wskazał, że poczynił ustalenia w zakresie poszukiwania adresu pozwanego w ZUS i US. Godzi się zauważyć, że Komornik nie zwrócił się do banków ani do (...) o podanie odnotowanych w tych podmiotach adresach pozwanego (por. postanowienie SR Szczecin – Centrum w Szczecinie z 2.03.2023 r., III Nc 359/22, niepubl.).

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Błędnie:

Powód złożył co prawda uzyskaną przez komornika sądowego informację z ZUS, jednakże nie dowodzi to aktualności adresu pozwanego przy ul. (...) w S. Niewiadomym jest, na ile dane adresowe pozwanego znajdujące się w ZUS są aktualne, szczególnie, że korespondencja sądowa wysłana do pozwanego na ten adres została zwrócona jako niepodjęta w terminie. Tymczasem przedstawienie dowodu, że pozwany przebywa pod adresem podanym w pozwie, czy też wskazanie aktualnego adresu pozwanego, innego niż ten podany w pozwie, czy dalszym piśmie, **wymaga wykazania faktycznej obecności (??? z czego to wynika dopisek Ł.Z.)**- zamieszkiwania adresata pod danym adresem, a nie jedynie wskazania, że adres ten figuruje jako adres zamieszkania w bazie danych jakiegoś organu (por. postanowienie SR Szczecin – Centrum w Szczecinie z 1.12.2021 r., III C 674/20, niepubl.).

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Sądy wdrażają nadmierną ochronę praw pozwanego, nieprzewidzianą wprost przepisami prawa, naruszając tym samym szeroko rozumiane prawo powoda do sądu.

Żaden przepis o doręczeniu komorniczym wbrew poglądom przytoczonym powyżej nie wymaga „wykazania faktycznej obecności” pozwanego. Niektóre sądy zdają się więc wręcz przyjmować zapatrywanie, że tylko osobiste doręczenie pozwanemu jest skuteczne, co daje pozwany z góry uprzywilejowaną pozycję w procesie. Pozwani natomiast w dużej części są świadomi korzyści płynących dla nich z takiej interpretacji przepisów o doręczeniach komorniczych i celowo działają w myśl zasady „złap mnie za rękę, jeśli potrafisz”.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Prawidłowo:

Sąd Rejonowy w Mielcu stwierdził, że w przypadku ustalenia przez komornika w oparciu o dostęp do rejestrów i urzędzeń ewidencyjnych oraz danych posiadanych przez inne organy - adresu mogącego wchodzić w rachubę, jako adres strony pozwanej - zachodzi domniemanie prawdziwości tych danych (por. postanowienie SR w Mielcu z 31.08.2022 r., I C 1055/21, niepubl.).

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Ustawodawca wprowadzając instytucję doręczenia komorniczego na podstawie art. 139¹ k.p.c. znacząco podniósł standard ochrony pozwanego przed nieprawidłowym doręczeniem, dlatego sądy samodzielnie tej ochrony nie powinny dodatkowo rozszerzać poprzez proste i niczym nieuzasadnione negowanie ustaleń funkcjonariusza publicznego jakim jest komornik sądowy.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Nie ma żadnych przeszkód ku temu, by powód antycypując możliwy zwrot korespondencji kierowanej do pozwanego po podwójnej awizacji już razem z pozwem przedłożył dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod wskazanym w pozwie adresem.

Oczywiście powód może przedłożyć taki dowód również później, byle tylko zmieścił się w czasie przed wydaniem przez sąd postanowienia o umorzeniu postępowania.

Przemawia za tym zasada ekonomiki procesowej, a nadto brak przepisów negujących taką możliwość.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Art. 139¹ § 3 k.p.c.

W przypadku wykazania przez powoda dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie, korespondencję przesłaną w sposób przewidziany w art. 139 § 1 uważa się za doręczoną. Późniejsze doręczenie tej korespondencji przez komornika na ten sam adres nie powoduje ponownego rozpoczęcia biegu terminów, które ustawa wiąże z doręczeniem, o czym należy pouczyć pozwanego przy tej czynności.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

W razie wykazania przez powoda, że podany w pozwie adres jest aktualnym adresem zamieszkania pozwanego przyjmuje się, że pierwotnie dokonane doręczenie było skuteczne z datą ustaloną zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c.

Wówczas w przypadku następczego doręczenia korespondencji przez komornika na ten sam adres nie powoduje ono ponownego rozpoczęcia biegu terminów, które ustawa wiąże z doręczeniem. Tym samym takie ponowne doręczenie ma charakter wyłącznie informacyjny.

Wykonanie zobowiązania przez powoda - dowód na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie

Żeby komornik dokonał właściwego pouczenia pozwanego o jedynie informacyjnym charakterze drugiego doręczenia pod tym samym adresem, to musi wiedzieć na jaki adres była pozwanemu doręczana korespondencja przez sąd.

Między innymi z tej przyczyny w wezwaniu kierowanym do powoda przez przewodniczącego powinna być zamieszczona informacja pod jakim adresem była awizowana sądowa korespondencja wysłana pierwotnie do pozwanego.

Doręczenie komornicze - termin do wykonania zobowiązania przez powoda

Określony w art. 139¹ § 2 k.p.c. **dwumiesięczny termin jest procesowym terminem ustawowym**, a zatem:

- a) podlega przywróceniu na mocy art. 169 k.p.c.,
- b) nie podlega przedłużeniu na mocy art. 166 k.p.c.

Początek biegu tego terminu jest liczony od daty odbioru przez powoda pisma przewodniczącego wzywającego do wykonania obowiązku.

Może wystąpić sytuacja, w której korespondencja kierowana do powoda powróci do sądu po podwójnej awizacji. Oczywiście również takie doręczenie będzie skuteczne i termin do wykonania nałożonego obowiązku rozpocznie swój bieg.

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

Wniosek o przywrócenie terminu powinien być złożony z pewnością do sądu rozpatrującego sprawę, a nie do komornika.

Wniosek składa się na podstawie art. 169 § 1 – 3 k.p.c., zgodnie z którym pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności procesowej.

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

Wniosek o przywrócenie terminu należy złożyć łącznie z dokumentami świadczącymi o wykonaniu polecenia nałożonego przez przewodniczącego.

We wniosku o przywrócenie terminu, powód powinien **uprawdopodobnić**, że nie wykonał w terminie polecenia przewodniczącego bez swojej winy. Uprawdopodobnienie to mniej niż pełne udowodnienie.

Wniosek o przywrócenie terminu bez równoczesnego dokonania czynności procesowej dotknięty jest brakiem formalnym, podlegającym uzupełnieniu na podstawie art. 130 § 1 k.p.c. Jednakże w razie złożenia przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego / adwokata (a także) wniosku o przywrócenie terminu bez jednoczesnego wykonania spóźnionej czynności wniosek taki będzie na mocy art. 130^{1a} § 1 k.p.c. podlegał natychmiastowemu zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków.

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

Powód powinien rozważać złożenie wniosku o przywrócenie terminu do wykonania polecenia nałożonego przez przewodniczącego tylko, gdy upłynął już wyznaczony ustawowo dwumiesięczny termin liczony od daty odebrania zarządzenia przez powoda, ale mimo upływu tego terminu sąd jeszcze nie wydał postanowienia o zawieszeniu postępowania.

W orzecznictwie trafnie wskazuje się, że **wniosek o przywrócenie terminu jest niedopuszczalny, jeśli czynność, która ma być dokonana w wypadku jego uwzględnienia nie jest już aktualna** (por. postanowienie SN z 18.01.2017 r., V CZ 83/16, niepubl).

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

W przypadku, gdy sąd już wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania na mocy art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 139¹ § 2 k.p.c., to powód ma podstawę już tylko do złożenia wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania.

Nie ma w takim przypadku sensu składanie zażalenia na postanowienie sądu o zawieszeniu postępowania bowiem zażalenie to nie będzie skuteczne – skoro faktycznie doszło do naruszenia dwumiesięcznego terminu.

W orzecznictwie nadmienia się, że wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej oraz środek odwoławczy (zażalenie) na odrzucenie pisma procesowego z powodu uchybienia terminu dokonania czynności - wyłączają się wzajemnie (por. postanowienie SN z 20.01.2011 r., I PZ 35/10, niepubl.).

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

Nieco inna sytuacja wystąpi na etapie postępowania, w którym sąd wydał wcześniej postanowienie o zawieszeniu postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 139¹ § 2 k.p.c., od daty wydania tego postanowienia upłynął dalszy okres trzech miesięcy, ale sąd nie zdążył jeszcze wydać postanowienia o umorzeniu postępowania na podstawie art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c.

Należy wówczas sugerować by powód jednocześnie ze złożeniem dokumentów świadczących o wykonaniu zobowiązania nałożonego przez przewodniczącego jednocześnie złożył wniosek o przywrócenie terminu.

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

Jak się wydaje powinno to zapobiec następczemu wydaniu przez sąd postanowienia o umorzeniu opartym tylko i wyłącznie na okoliczności upływu terminu 3 miesięcy bez względu na dołączenie właściwych dokumentów dotyczących doręczenia czy wykazania, że adres pozwanego podany w pozwie jest aktualny.

Doręczenie komornicze - wniosek o przywrócenie terminu

Najczęściej w praktyce argumentacja powodów we wniosku o przywrócenie terminu do wykonania polecenia nałożonego przez przewodniczącego w trybie art. 139¹ § 1 k.p.c. dotyczy zbyt długiego wykonywania czynności przez komornika sądowego.

Powód powinien zatem na przykład przedłożyć dowód zlecenia komornikowi czynności doręczenia ze wskazaniem daty przyjęcia i protokół z czynności doręczenia wykazujące, że czynności komornika były dłuższe niż przewidują przepisy i wykroczyły poza ramy wyznaczonego przez przewodniczącego terminu. **Jednak żeby sąd przyjął tą argumentację powód powinien uprawdopodobnić, że wystąpił ze zleceniem do właściwego komornika niezwłocznie po otrzymaniu zobowiązania z sądu.**

Doręczenie komornicze - koszty

Wszelkie koszty związane z doręczeniem komorniczym, w tym zryczałtowana opłata komornicza, a także wydatki związane z doręczeniem komorniczym np. koszty związane z opłatami dla poszczególnych podmiotów, które na zapytanie komornika o aktualny adres pozwanego udzieliły komornikowi odpowiedzi stanowią koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony powoda. Wysokość tych kosztów komornik ustala w postanowieniu wydawanym po zakończeniu czynności związanych z doręczeniem.

Stanowisko takie jest prezentowane także w orzecznictwie. Jak wskazał SO w Łodzi, „niewątpliwie koszty doręczenia korespondencji przez komornika sądowego w trybie art. 139¹ k.p.c. należą do kategorii kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Niemniej, podstawą zasądzenia wskazanych kosztów winno być prawomocne postanowienie komornika sądowego, stwierdzające faktyczne ich poniesienie przez powoda (por. wyrok SO w Łodzi z 24.01.2023 r., III Ca 1166/22, niepubl.).

Doręczenie komornicze - koszty

Problematyczne w praktyce okazało się rozstrzygnięcie o kosztach doręczenia komorniczego w sytuacji, gdy sąd orzekł już końcowo o kosztach w swoim orzeczeniu jeszcze przed dokonaniem pierwszego doręczenia pozwanemu, a następnie została wdrożona procedura doręczenia komorniczego generująca dodatkowe koszty nieuwjęte w pierwotnym rozstrzygnięciu.

Kwestię tą rozwiązał Sąd Najwyższy, który stwierdził, że poniesienie przez powoda kosztów związanych z doręczeniem za pośrednictwem komornika po wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie uzasadnia zasądzenie tych kosztów od pozwanego na podstawie art. 108¹ k.p.c. (por. uchwałę SN z 20.10.2022 r., **III CZP 96/22**, publ. w OSNC 2023, nr 5, poz. 46.).

Doręczenie komornicze - wniosek o ustanowienie kuratora

Wniosek o podjęcie zawieszonego postępowania i ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego będzie uzasadniony jedynie wtedy, gdy komornik ustalił, że powód nie mieszka pod adresem wskazanym w pozwie oraz na odrębny wniosek powoda komornik nie zdołał ustalić aktualnego miejsca zamieszkania pozwanego.

W przypadku, w którym powód zlecił komornikowi samo doręczenie na mocy art. 3 ust. 4 pkt 1 uoks, bez dalszych czynności poszukiwawczych na podstawie art. 3 ust. 4 pkt 1a uoks, to wniosek o ustanowienie kuratora jest przedwczesny.

Doręczenie komornicze - wniosek o ustanowienie kuratora

Prawidłowo:

Sąd Rejonowy w Człuchowie odmówił podjęcia zawieszonego postępowania i ustanowienia kuratora wskazując, że powód nie uprawdopodobnił, iż zwrócił się do komornika z wnioskiem o ustalenie aktualnego adresu pozwanego, który w tym celu może zwrócić się z zapytaniami do różnych instytucji i wykorzystać wszelkie dostępne mu środki zmierzające do ustalenia tego adresu. Wskazać należy, że powodowi przysługuje uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem do komornika, który ma szerokie uprawnienia w tym przedmiocie, o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania pozwanego, a z tej możliwości nie skorzystał (por. postanowienie SR w Człuchowie z 30.11.2023 r., I C 398/22, niepubl.).

Doręczenie komornicze - wniosek o ustanowienie kuratora

Prawidłowo:

Wyczerpanie trybu czynności związanych z doręczeniem komorniczym, a więc nie tylko złożenie zlecenia doręczenia, ale także złożenie wniosku o poszukiwanie aktualnego adresu zamieszkania pozwanego, uznaje się w orzecznictwie za wystarczające do ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego.

Doręczenie komornicze - wniosek o ustanowienie kuratora

Prawidłowo:

Wobec niedoręczenia korespondencji podjęte zostały przez komornika czynności zmierzające do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania pozwanego. Dane pozyskane na tej drodze w organie rentowym nie doprowadziły jednak do ustalenia innego adresu pozwanego. Tak więc, skoro nie uzyskano w tym trybie dodatkowych informacji o aktualnym adresie pozwanego (art. 3b uoks w zw. z art. 761 § 1¹ pkt 3-6 k.p.c.), to wobec powyższego nie można zgodzić się z sądem I instancji, że dla uprawdopodobnienia okoliczności o których mowa w art. 144 § 1 k.p.c. powód winien był prowadzić dalsze szczegółowe dochodzenie (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 22.09.2021 r., VIII Gz 111/21, niepubl.).

Doręczenie komornicze - umorzenie postępowania

Umorzenie postępowania na podstawie art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. co do zasady nastąpi **po upływie trzech miesięcy od daty wydania postanowienia o zawieszeniu** postępowania przy jednoczesnym braku skutecznego wniosku o podjęcie postępowania w tym terminie.

W piśmiennictwie wskazuje się, że nie można zaakceptować sytuacji, w której powód działający w zaufaniu do czynności i ustaleń komornika sądowego, będącego funkcjonariuszem publicznym, o dokonanej przez sąd negatywnej weryfikacji ustaleń komornika dowiaduje się po upływie terminu, o którym mowa w art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. (por. A. Mendrek, Doręczenia komornicze z perspektywy dwóch lat funkcjonowania art. 139¹ k.p.c., s. 378).

Doręczenie komornicze - umorzenie postępowania

Należy postulować, by sądy ostrożnie stosowały w omawianym przypadku art. 182 § 1 pkt 1 k.p.c. – jednak wymaga to przekazania przed upływem trzech miesięcy od zawieszenia postępowania przez powoda informacji, że ten podjął wszystkie możliwe czynności. W innym przypadku sąd nie ma żadnej wiedzy jaka w rzeczywistości jest postawa powoda – czynna czy bierna.

Doręczenie komornicze - opracowanie monograficzne

<https://sklep.currenda.pl/Doreczanie-korespondencji-przez-komornika-sadowego-w-postepowaniu-cywilnym>

Doręczenie komornicze - monografia

← → ↺ sklep.currenda.pl/Doreczanie-korespondencji-przez-komornika-sadowego-w-postepowaniu-cywilnym

Cyberbezpieczeństwo

Książki

Przegląd Prawa Egzekucyjnego

Nowości

Promocje

Ostatnio oglądane

1. Doręczenie korespondencji przez komornika sądowego w postępowaniu cywilnym

Promocje

Zadłużenie i niewypłacalność dłużnika

nowość

Opis

Monografia pt. *Doręczenie korespondencji przez komornika sądowego w postępowaniu cywilnym* stanowi pierwsze całościowe opracowanie tej problematyki w polskiej literaturze prawniczej, co notabene zostało trafnie podkreślone w przedmowie recenzowanego opracowania. Sposób ujęcia tematu wskazuje, że publikacja jest adresowana przede wszystkim do praktyków (komorników sądowych, sędziów, referendarzy sądowych, adwokatów oraz radców prawnych). Autorzy analizują liczne problemy, które pojawiają się w związku z dokonywaniem doręczeń przez komorników sądowych. Analiza ta jest bardzo wnikliwa i przekonująca, jednoznacznie też wskazuje ona na dogłębną, praktyczną, wręcz znakomitą wiedzę Autorów nie tylko z zakresu analizowanego tematu, ale również z zakresu postępowania cywilnego w ogólności. W konsekwencji opracowanie to należy uznać za lekturę obowiązkową dla wszystkich prawników zainteresowanych przedstawianą problematyką. Chodzi tu, jak już wskazano, przede wszystkim o praktyków, jednak warstwa teoretyczna monografii (widoczna w szczególności w punkcie II części pierwszej oraz w punkcie I części drugiej opracowania) powoduje, że z pewnością dzieło to należy również uznać za opracowanie naukowe, a także narzędzie dydaktyczne służące dokładnemu poznaniu problematyki doręczeń w postępowaniu cywilnym.

Z recenzji dr. hab. Macieja Mulińskiego, prof. UŁ

Dostępność: duża ilość

Wysyłka w: 7 dni

Cena brutto: 159,00 zł

Cena netto: 151,43 zł

1 szt.

do koszyka

[dodaj do przechowalni](#)

Ocena: ★★★★★ [zapytaj o produkt](#)

Producent: Wydawnictwo

Currenda

Kod produktu: D17D-70280